

Кошкинбаева Нургуль Рыспаевнаның
«6D012000 – Кәсіптік оқыту» мамандығы бойынша философия докторы
(PhD) дәрежесін иелену үшін «Көркем-шығармашылық бағыттағы болашақ
педагогтардың бәсекеге қабілеттілігін қалыптастыру» тақырыбындағы
диссертациялық жұмысының
АҢДАТПАСЫ

Зерттеу тақырыбының өзектілігі. Әлемдік білім беру кеңістігінде бәсекеге қабілетті және экономиканы индустриялық - инновациялық дамытудың қазіргі заманғы талаптарына жауап беретін, тиімділігі жоғары білім беру жүйесін қалыптастыру мақсаты мемлекет басшыларының Қазақстан халқына Жолдауларында үнемі айтылып келеді. Қазақстанның бәсекеге қабілеттілігін арттыру мен әлемнің бәсекеге қабілетті елдерінің қатарына ену мемлекет басшысының басты бағыттарының бірі болып отыр. Дамыған мемлекеттердің тәжірбиесіне қарасақ, елдің білімін көтеру, адам капиталы арқылы бәсекеге қабілетті ету - мемлекеттің экономикасын дамытудың ең ұтымды және тиімді жолы.

Жаңа ғасырда қоғам өзінің өміршеңдігін дәлелдей отырып тоқырап қалуға ұрынбауы үшін білім беру салаларына заманауи талаптар қойып отыруы заңды құбылыс. Қазақстан Республикасы Президентінің 2021 жылғы 12 қазандағы №726 қаулысымен бекітілген «Білімді ұлт» сапалы білім беру» ұлттық жобасының «Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім» атты 4-бағытының 5-міндеті Қазақстандық жоғары оқу орындарының бәсекеге қабілеттілігін арттыру деп атап өткен.

Мәселе төңірегіндегі зерттеулерді талдау, сондай-ақ осы бағыттағы ізденіс негізінде зерттеу мәселесі тұжырымдалды. Тұжырымдау барысында көркем-шығармашылық бағыттағы педагог, мемлекет және қазіргі қоғамның қажеттілігі арасында қарама-қайшылықтар туындайтынын атап өтуге болады:

- Әлемде және кәсіби ұстанымның негізі ретінде көркем-шығармашылық бағыттағы педагог мамандарға қоғам мен мемлекет тарапынан үздіксіз өсіп келе жатқан талаптар мен қажеттіліктеріне толық деңгейде жауап бере алмауы;
- Қоғам мен қоршаған ортаның қажеттіліктерінің жылдам ауысып отыруы және қарқынды дамыған жаһандану заманында көркем-шығармашылық бағыттағы педагог мамандардың білімінің артта қалып қойуы;
- Бәсекелестік ортаның қалыптасуы және оған жауап беретін қажетті білімді анықтау жолдарын көркем-шығармашылық бағыттағы педагогтардың жете түсінбеуі.

Бұл қарама-қайшылықтар көркем-шығармашылық бағыттағы бәсекеге қабілетті педагогтарды қалыптастыру жолдарының теориялық-әдіснамалық және мазмұндық-әдістемелік дамуының жеткіліксіздігінен тұрады. Қарастырылып отырған мәселенің маңыздылығы мен өзектілігі зерттеу тақырыбын: «Көркем-шығармашылық бағыттағы болашақ педагогтардың бәсекеге қабілеттілігін қалыптастыру» деп таңдауға негіз болды.

Зерттеу мақсаты - көркем-шығармашылық бағыттағы болашақ педагогтардың бәсекеге қабілеттілігін қалыптастыруды теориялық негіздеу, әдістемелік жүйемен қамтамасыз ету және тиімділігін дәлелдеу.

Зерттеу міндеттері:

1. Педагогикалық теория мен практикада көркем-шығармашылық бағыттағы болашақ педагогтардың бәсекеге қабілеттілігін қалыптастырудың теориялық-әдіснамалық негіздерін айқындау;

2. Көркем-шығармашылық бағыттағы болашақ педагогтардың бәсекеге қабілеттілігін қалыптастырудың құрылымдық моделін әзірлеу;

3. Көркем-шығармашылық бағыттағы болашақ педагогтардың бәсекеге қабілеттілігін қалыптастырудың тиімді жұмыс істеуінің педагогикалық шарттарын анықтау;

4. Көркем-шығармашылық бағыттағы болашақ педагогтардың бәсекеге қабілеттілігін қалыптастыру үдерісін әдістемелік жүйемен қамтамасыз ету және оның тиімділігін тәжірбиелік-эксперименттік жолмен тексеру, дәлелдеу.

Зерттеу әдістері:

Теориялық әдістер: білім беру, философиялық, әлеуметтік, техникалық, педагогикалық, психологиялық, экономикалық және т. б. салалардағы нормативтік-құқықтық құжаттарды зерттеу, талдау, саралау, сараптау, модельдеу және т. б.

Эмпирикалық әдістер: бақылау, сипаттау, өлшеу, сауалнама, зерттеу мәселесі бойынша сұрақтар мен жауаптар, тестілеу, бақылау, әңгіме, сұхбат, педагогикалық эксперимент, психологиялық-педагогикалық диагностика, зерттеу нәтижелерін жалпылау және математикалық-статистикалық өңдеу және т. б.

Қорғауға ұсынылатын қағидалар:

1. Педагогикалық теория мен практикада көркем-шығармашылық бағыттағы болашақ педагогтардың бәсекеге қабілеттілігін қалыптастырудың теориялық-әдіснамалық негіздерін айқындау зерттеу тақырыбының өзектілігін дәлелдейді, көркем-шығармашылық бағыттағы болашақ педагогтардың бәсекеге қабілеттілігі мәселелерін анықтайды, мәселенің шешілу жолдарын айқындайды және негіздейді.

2. Көркем-шығармашылық бағыттағы болашақ педагогтардың бәсекеге қабілеттілігін қалыптастырудың құрылымдық моделін әзірлеу бізге көркем-шығармашылық бағыттағы болашақ педагогтардың бәсекеге қабілеттілігін қалыптастырудың мақсатын, теориялық, әдіснамалық ұстанымдарын, мазмұны мен іс-әрекеттерін, көркем-шығармашылық бағыттағы болашақ педагогтардың бәсекеге қабілеттілігін қалыптастырудың жүйелі және ұтымды жолын көрсетеді.

3. Көркем-шығармашылық бағыттағы болашақ педагогтардың бәсекеге қабілеттілігін қалыптастырудың тиімді жұмыс істеуінің педагогикалық шарттарын анықтау көркем-шығармашылық бағыттағы болашақ педагогтардың бәсекеге қабілеттілігінің қалыптастыру барысында қажетті білімді және оқытудың тиімді әдіс-тәсілдерін айқындайды.

4. Көркем-шығармашылық бағыттағы болашақ педагогтардың бәсекеге қабілеттілігін қалыптастыру үдерісін әдістемелік жүйемен қамтамасыз ету көркем-шығармашылық бағыттағы болашақ педагогтардың бәсекеге қабілеттілігін қалыптастыру үдерісін оқу-тәрбие жүйесінде тиімді пайдалануға мүмкіндік береді. Бұл үдерісті экспериментті жолмен тексеру, нәтиженің нақтылығын дәлелдейді.

Зерттеудің негізгі нәтижелері:

Нәтиже - 1. Педагогикалық теория мен практикада көркем-шығармашылық бағыттағы болашақ педагогтардың бәсекеге қабілеттілігін қалыптастырудың теориялық-әдіснамалық негіздері айқындалды,

Нәтиже - 2. Көркем-шығармашылық бағыттағы болашақ педагогтардың бәсекеге қабілеттілігін қалыптастырудың құрылымдық моделі әзірленді

Нәтиже – 3. Көркем-шығармашылық бағыттағы болашақ педагогтардың бәсекеге қабілеттілігін қалыптастыру тиімділігінің педагогикалық шарттары анықталды;

Нәтиже – 4. Болашақ көркем-шығармашылық бағыттағы педагогтардың бәсекеге қабілеттілігін қалыптастыру үдерісі әдістемелік жүйемен, «Көркем-шығармашылықтағы кәсіби дизайн» пәні оқу-әдістемелік кешенмен, оқытудың тиімді формаларымен, оқыту әдістерімен қамтамасыз етілді. Болашақ көркем-шығармашылық бағыттағы педагогтардың бәсекеге қабілеттілігін қалыптастыру үдерісі тәжірбиелік-эксперименттік жолмен тексеріліп, дәлелденді.

Алынған нәтижелердің жаңалығы мен маңыздылығына негіздеме беру.

Қазақстанда алғаш рет көркем-шығармашылық бағыттағы болашақ педагогтардың бәсекеге қабілеттілігін қалыптастырудың құрылымдық моделі құрылды және педагогикалық шарттары анықталды. Анықталған педагогикалық шарттар: көркем-шығармашылық бағыттағы болашақ педагогтардың бәсекеге қабілетті болуға ынталандыру, «Көркем-шығармашылықтағы кәсіби дизайн» элективті пәнін іске асыру, шығармашылықты орта қалыптастыру, бәсекелестік ортаны қалыптастыру, оқытудың формаларын, әдістері мен құралдарын бәсекеге қабілеттілікті қалыптастыруға икемдеу.

Алғаш рет көркем-шығармашылық бағыттағы болашақ педагогтардың бәсекеге қабілеттілігін қалыптастыруды қамтамасыз ететін «Көркем-шығармашылықтағы кәсіби дизайн» элективті пәнінің оқу әдістемелік кешені жасалып, оқу үдерісіне енді.

Зерттеу нәтижелері болашақ көркем-шығармашылық бағыттағы бәсекеге қабілетті педагогтарды даярлау бағытындағы білім беру бағдарламаларын құру барысында үлкен мәнге ие екендігі дәлелденді.

Зерттеудің ғылымды дамыту бағыттарына, немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкестігі.

Зерттеу тақырыбы «Білімді ұлт» сапалы білім беру» ұлттық жобасы ҚР Үкіметінің 2021 жылғы 12 қазандағы №726 Қаулысын, ЖОО даму стратегияларын жүзеге асырумен байланысты.

Зерттеу нәтижелерінің жариялануы: Зерттеу тақырыбы бойынша негізгі нәтижелер 11 жарияланымда ұсынылған, оның ішінде 5 – ережелерге сәйкес, оның ішінде 1 ғылыми жұмыс Scopus дерекқорына кіретін басылымда (Q2. SRJ – 0.202), 4 - ҚР ҒЖБМ ҒЖБСҚЕК ұсынған басылымдарда және 5 - Халықаралық ғылыми-практикалық конференцияларда, оның ішінде 2 - шетелдік халықаралық ғылыми-практикалық конференцияларда жарияланған, 1 - дизайн туындысына авторлық куәлік алынды.

Докторанттың әрбір жарияланымды дайындауға қосқан үлесі. Диссертациялық зерттеу мәтінінде автор журналдардың келесі мақалаларында жарияланған материалдарды пайдаланды:

Scopus дерекқорына кіретін журналда – «Orscion» (Венесуэла):

1. Tazhenova G., Baidaliyev D., Turgunbaeva B., Darmenkulova R., Koshkinbaeva N. Developing Media Competence as a Part of Vocational Training of Would-Be Teachers // Orscion. – 2019. - Vol. 35, №1. - P. 1019-1035.

Авторлар үлесі: жұмыс идеясы, материалды жинақтау, экспериментті жоспарлау, талдау, өңдеу – Koshkinbaeva N.; кеңес беру - Baidaliyev D., Darmenkulova R.; редакциялау - Tazhenova G., Turgunbaeva B.

ҚР ҒЖБМ ҒЖБСҚЕК ұсынған басылымдарда:

2. Кошкинбаева Н.Р., Саипов А.Б., Жаскиленова А.Е. Көркем-шығармашылық бағыттағы жас педагогтардың бәсекеге қабілеттілік деңгейін анықтау және жетілдіру // Қазақстанның ғылымы мен өмірі. – 2019. - №9(1). – Б.161-166.

Авторлар үлесі: жұмыс идеясы, материалды жинақтау, экспериментті жоспарлау, талдау, өңдеу – Кошкинбаева Н.Р.; кеңес беру - Саипов А. Б., Жаскиленова А. Е.

3. Жаскиленова А.Е., Кошкинбаева Н.Р. Көркем-шығармашылық бағыттағы мамандықтар студенттерінің жоғарғы оқу орнына бейімделуі және шығармашылықты дамыту мүмкіндіктері // Қазақстанның ғылымы мен өмірі. – 2020. - №5(2). – Б.208-213.

Авторлар үлесі: жұмыс идеясы, материалды жинақтау, экспериментті жоспарлау, талдау, өңдеу - Кошкинбаева Н. Р.; кеңес беру - Жаскиленова А.Е.

4. Жаскиленова А.Е., Кошкинбаева Н.Р. Көркем-шығармашылық бағыттағы педагогтарға деген қоғамдағы сұраныс кезеңдерін анықтау // Қазақстанның ғылымы мен өмірі. – 2020. - №6(2). – Б.189-193.

Авторлар үлесі: жұмыс идеясы, материалды жинақтау, экспериментті жоспарлау, талдау, өңдеу – Кошкинбаева Н. Р.; кеңес беру - Жаскиленова А. Е.

5. Кошкинбаева Н.Р. Бәсекеге қабілетті маман дайындаудағы қашықтықтан оқытудың артықшылықтары мен кемшіліктері // Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің Хабаршысы. - 2021. - №2(135). – Б.133-139.

Авторлар үлесі: жұмыс идеясы, материалды жинақтау, экспериментті жоспарлау, талдау, өңдеу - Кошкинбаева Н.Р.

АННОТАЦИЯ

диссертации на соискание степени доктора философии (PhD)
по специальности «6D012000 – Профессиональное обучение»
на тему: «Формирование конкурентоспособности будущих педагогов по
художественно-творческим направлениям»
Кошкинбаевой Нургуль Рыспаевны

Актуальность темы исследования. Цель создания высокоэффективной образовательной системы, конкурентоспособной в мировом образовательном пространстве и отвечающей современным требованиям индустриально-инновационного развития экономики, постоянно упоминается в Посланиях народу Казахстана. Повышение конкурентоспособности Казахстана и вхождение в ряды конкурентоспособных стран мира – одно из основных направлений политики страны. Если рассматривать опыт развитых стран, то повышение уровня образования страны и обеспечение ее конкурентоспособности за счет человеческого капитала является наиболее рациональным и эффективным способом развития экономики страны.

5-й задачей 4-го направления «Высшее и послевузовское образование» национального проекта «Образованная нация «Качественное образование», утвержденного постановлением Президента Республики Казахстан № 726 от 12 октября 2021 года, является повышение конкурентоспособности казахстанских вузов. На основе анализа исследований по проблеме, а также исследований в этом направлении была сформулирована проблема исследования. В ходе концепции можно отметить, что возникают противоречия между педагогами художественно-творческого направления и потребностями современного общества, государства.

Эти противоречия заключаются в недостаточном теоретико-методологическом и содержательно-методическом развитии путей формирования конкурентоспособных педагогов художественно-творческого направления. Значимость и актуальность рассматриваемой проблемы послужили основанием для выбора темы исследования: «Формирование конкурентоспособности будущих педагогов по художественно-творческим направлениям».

Цель исследования - теоретическое обоснование и проверка эффективности разработанной методической системы формирования конкурентоспособности будущих педагогов художественно-творческого направления.

Задачи исследования:

1. Определить теоретико-методологические основы формирования конкурентоспособности будущих педагогов художественно-творческого направления в педагогической теории и практике.

2. Разработать структурную модель формирования конкурентоспособности будущих педагогов художественно-творческого направления.

3. Определить педагогические условия эффективного формирования и функционирования конкурентоспособности будущих педагогов художественно-творческого направления.

4. Обеспечить процесс формирования конкурентоспособности будущих педагогов художественно-творческого направления методической системой, проверить и доказать их эффективность.

Методы исследования:

Теоретические методы: изучение, анализ, дифференциация, экспертиза, моделирование и др. нормативно-правовых документов в области образования, философской, социальной, технической, педагогической, психологической, экономической и т.д.

Эмпирические методы: наблюдение, описание, измерение, опрос, вопросы и ответы по проблеме исследования, тестирование, наблюдение, беседа, интервью, педагогический эксперимент, психолого-педагогическая диагностика, обобщение и математико-статистическая обработка результатов исследования и др.

Основные положения, выносимые на защиту

1. Определение теоретико-методологических основ формирования конкурентоспособности будущих педагогов художественно-творческого направления в педагогической теории и практике доказывает актуальность темы исследования, выявляет проблемы конкурентоспособности будущих педагогов художественно-творческого направления, определяет и обосновывает пути решения проблемы.

2. Разработка структурной модели формирования конкурентоспособности будущих педагогов художественно-творческого направления показывает цель формирования конкурентоспособности будущих педагогов художественно-творческого направления, теоретических-методологических основ, содержание и действия, рациональный и системный путь формирования конкурентоспособности будущих педагогов художественно-творческого направления.

3. Определение педагогических условий эффективного функционирования и формирования конкурентоспособности будущих педагогов художественно-творческого направления отражает необходимые знания и эффективные методы обучения в процессе формирования конкурентоспособности будущих педагогов художественно-творческого направления.

4. Обеспечение методической системой процесса формирования конкурентоспособности будущих педагогов художественно-творческого направления позволяет эффективно использовать процесс формирования конкурентоспособности будущих педагогов художественно-творческого направления в учебно-воспитательной системе. Проверка процесса экспериментальным путем доказывает достоверность результата.

Основные результаты исследования:

Результат 1. Определены теоретико-методологические основы формирования конкурентоспособности будущих педагогов художественно-творческого направления в педагогической теории и практике;

Результат 2. Разработана структурная модель формирования конкурентоспособности будущих педагогов художественно-творческого направления;

Результат 3. Определены педагогические условия эффективного функционирования формирования конкурентоспособности будущих педагогов художественно-творческого направления;

Результат 4. Обеспечен процесс формирования конкурентоспособности будущих педагогов художественно-творческого направления учебно-методическим комплексом, эффективными формами обучения, методами обучения, и его эффективность доказана практическим-экспериментальным путём.

Обоснование новизны и важности полученных результатов:

Впервые в Казахстане определены педагогические условия формирования конкурентоспособности будущих педагогов художественно-творческого направления. Выявлены следующие педагогические условия формирования: мотивирование будущих педагогов художественно-творческого направления к конкурентоспособности, реализация элективной дисциплины «Профессиональный дизайн в художественном творчестве», создание творческой среды, создание конкурентной среды, направление форм, методов и средств обучения и воспитания на формирование конкурентоспособности будущих педагогов художественно-творческого направления.

Впервые создан и введен в образовательный процесс учебно-методический комплекс по элективному предмету «Профессиональный дизайн в художественном творчестве», обеспечивающее формирование конкурентоспособности будущих педагогов художественно-творческого направлений.

Полученные результаты исследования имеют большое значение в процессе создания образовательных программ, направленных на подготовку конкурентоспособных педагогов художественно-творческого направления.

Соответствие исследования направлениям развития науки или государственным программам.

Диссертационное исследование связано с реализацией национального проекта «Образованная нация «Качественное образование» Постановление Правительства Республики Казахстан № 726 от 12 октября 2021 года и стратегии развития вузов

Публикация результатов исследования. Основные результаты по теме исследования всего опубликовано – 11 научных трудов из них: 1 - в научном журнале, входящем в международную базу Scopus (перцентиль по общим социальным наукам - 38; Q3, *SRJ* – 0,202), 4 – в научных изданиях, рекомендованных КОКСНВО МНВО РК, 5 - в международных конференциях, из них 2 - в зарубежных; имеется 1 свидетельство на авторское право на «произведение дизайна».

Вклад докторанта в подготовку опубликованных статей. В тексте диссертационной работы были использованы материалы следующих научных статей:

В журнале, входящем в базу данных Scopus - "Opcion" (Венесуэла):

1. Tazhenova G., Baidaliyev D., Turgunbaeva B., Darmenkulova R., Koshkinbaeva N. Developing Media Competence as a Part of Vocational Training of Would-Be Teachers // Opción. – 2019. - Vol. 35, №1. - P. 1019-1035.

Вклад авторов: идея работы, планирование и проведение эксперимента, сбор и обработка данных – Koshkinbaeva N.; консультирование – Baidaliyev D., Darmenkulova R.; редактирование статьи – Tazhenova G., Turgunbaeva B.

В журналах рекомендованных КОКСНВО МНВО РК:

2. Кошкинбаева Н.Р., Саипов А.Б., Жаскиленова А.Е. Көркем-шығармашылық бағыттағы жас педагогтардың бәсекеге қабілеттілік деңгейін анықтау және жетілдіру // Наука и жизнь Казахстана. – 2019. - №9(1). – С.161-166.

Вклад авторов: идея работы, планирование и проведение эксперимента, сбор и обработка данных, написание, редактирование – Кошкинбаева Н.Р.; консультирование - Саипов А. Б., Жаскиленова А. Е.

3. Жаскиленова А.Е., Кошкинбаева Н.Р. Көркем - шығармашылық бағыттағы мамандықтар студенттерінің жоғарғы оқу орнына бейімделуі және шығармашылықты дамыту мүмкіндіктері // Наука и жизнь Казахстана. – 2020. - №5(2). – С.208-213.

Вклад авторов: идея работы, планирование и проведение эксперимента, сбор и обработка данных, написание, редактирование - Кошкинбаева Н. Р.; консультирование - Жаскиленова А.Е.

4. Жаскиленова А.Е., Кошкинбаева Н.Р. Көркем-шығармашылық бағыттағы педагогтарға деген қоғамдағы сұраныс кезеңдерін анықтау // Наука и жизнь Казахстана. – 2020. - №6(2). – С.189-193.

Вклад авторов: идея работы, планирование и проведение эксперимента, сбор и обработка данных, написание, редактирование – Кошкинбаева Н. Р.; консультирование - Жаскиленова А. Е.

5. Кошкинбаева Н.Р. Преимущества и недостатки дистанционного обучения в подготовке конкурентоспособного специалиста // Вестник Евразийского национального университета им. Л.Н. Гумилева. - 2021. - №2(135). – С.189-193.

Вклад автора: идея работы, планирование и проведение эксперимента, сбор и обработка данных, написание, редактирование - Кошкинбаева Н. Р.

ABSTRACT

of the dissertation for the degree of Doctor of Philosophy (PhD) in the specialty
«6D012000 – Vocational training»
by Koshkinbayeva Nurgul Ryspaevna
«Development of the future teachers competitive on artistic and creative direction»

Relevance of the research topic. The goal of creating a highly effective educational system, competitive in the world educational space and meeting the modern requirements of the industrial and innovative development of the economy, is constantly mentioned in the Addresses of the Heads of State of the People of Kazakhstan. Increasing the competitiveness of Kazakhstan and joining the ranks of competitive countries in the world is one of the main directions of the head of state. If we consider the experience of developed countries, then raising the level of education of the country and ensuring its competitiveness at the expense of human capital is the most rational and effective way of developing the country's economy.

It is noted that the 5th task of the 4th direction "Higher and postgraduate education" of the national project "The quality education "Bilimdi Ult", approved by the decree of the president of the Republic of Kazakhstan №726 dated October 12, 2021 is to increase the competitiveness of Kazakhstani universities.

Based on the analysis of research around the problem, as well as the search in this direction, the research problem was formulated. During the formulation, it can be noted that contradictions arise between the teacher of the artistic and creative direction, the state and the need of modern society:

- Inability to fully meet the constantly growing requirements and needs of society and the state in the world and in the artistic and creative direction of pedagogical specialists as the basis of a professional position;

- Rapid transition of the needs of society and the environment and lagging behind the education of artistic and creative specialists in the era of rapidly developing globalization;

- Insufficient understanding by teachers of the artistic and creative direction of the formation of a competitive environment and ways to determine the necessary knowledge that meets it.

These contradictions consist in the insufficient theoretical-methodological and content-methodological development of the ways of forming competitive teachers of the artistic and creative direction. The importance and relevance of the problem under consideration became the basis for choosing the topic of research: "Development of the future teachers competitive on artistic and creative direction".

The purpose of the study – theoretical justification of the formation of the competitiveness of future teachers of the artistic and creative direction, proof of the effectiveness of the methodological system through practical and experimental work.

Research objectives:

1. Determination of theoretical and methodological foundations for the formation of the competitiveness of future teachers of artistic and creative orientation in pedagogical theory and practice;

2. Development of a structural model for the formation of the competitiveness of future teachers of the artistic and creative direction;
3. Determination of pedagogical conditions for the effective functioning of the formation of the competitiveness of future teachers of the artistic and creative direction;
4. Methodological support of the process of forming the competitiveness of teachers of the future artistic and creative direction and testing, proving its effectiveness by practice and experiment.

Research methods:

Theoretical methods (study, analysis, differentiation, examination, modeling, etc.) of regulatory and legal documents in the field of Education, philosophical, social, technical, pedagogical, psychological, economic, educational and methodological literature, dissertations, term scientific publications in accordance with the research problem.

Empirical methods: observation, description, measurement, survey, question and answer, testing, observation, Conversation, interview, experiment, analysis of results, pedagogical experiment, psychological and pedagogical diagnostics, generalization of research results, etc..

Principles recommended for protection:

1. The definition of theoretical and methodological foundations for the formation of competitiveness of future teachers of the artistic and creative direction in pedagogical theory and practice proves the relevance of the research topic, identifies the problems of competitiveness of future teachers of the artistic and creative direction, determines and justifies ways to solve the problem.

2. The development of a structural model for the formation of competitiveness of future teachers of the artistic and creative direction shows us the purpose of forming the competitiveness of future teachers of the artistic and creative direction, theoretical and methodological foundations, content and actions, rational and systematic way of forming the competitiveness of future teachers of the artistic and creative direction.

3. The definition of pedagogical conditions for the effective functioning and formation of competitiveness of future teachers of the artistic and creative direction reflects the necessary knowledge and effective teaching methods in the process of forming the competitiveness of future teachers of the artistic and creative direction.

4. Providing a methodological system for the process of forming the competitiveness of future teachers of the artistic and creative direction makes it possible to effectively use the process of forming the competitiveness of future teachers of the artistic and creative direction in the education system. Experimental verification of the process proves the reliability of the result.

Key findings:

Finding 1. Defined theoretical and methodological basics to develop competitiveness in future teachers of artistic and creative field in pedagogical theory and practice;

Finding 2. Developed a structural model to develop competitiveness in future teachers of artistic and creative field;

Finding 3. Defined pedagogical conditions for efficient development and operation of competitiveness in future teachers of artistic and creative field;

Finding 4. Provided the process to develop competitiveness in future teachers in artistic and creative field with teaching package, "Professional design in artistic expression" educational and methodical complex, effective forms of training, and its effectiveness has been proven practically and experimentally. Methods to provide developing competitiveness in future teachers of artistic and creative field has been introduced into University learning.

Rationale for novelty and importance of obtained results:

For the first time in Kazakhstan, pedagogical conditions for the formation of competitiveness of future teachers of the artistic and creative direction have been determined. The following pedagogical conditions of formation are revealed: motivating future teachers of the artistic and creative direction to competitiveness, the implementation of the elective discipline "Professional design in artistic creativity", the creation of a creative environment, the creation of a competitive environment, the direction of forms, methods and means of training and education for the formation of competitiveness of future teachers of the artistic and creative direction.

For the first time, an educational and methodical complex and an educational and methodical manual on the elective subject "Professional design in artistic creativity" were created and introduced into the educational process, ensuring the formation of the competitiveness of future teachers in the artistic and creative direction.

The obtained research results are of great importance in the process of creating educational programs aimed at training competitive teachers of the artistic and creative direction.

Compliance with the directions of science development or state programs.

Thesis research is associated with implementation of national project "Educated nation "Quality education" Republic of Kazakhstan Government Decree # 726 of October 12th, 2021 and Universities development strategy.

Publications: Main results in research topic published in total – 11 scientific papers, of them: 1 published – in scientific journal, included in international base Scopus (percentile in total social sciences - 38; Q3, *SRJ* – 0,202), 4 - Scientific publications recommended by the Committee for Quality Assurance in the Field of Science and Higher Education of the Ministry of Science and Higher Education of the Republic of Kazakhstan, 5 – in international conferences, of them 2 – in foreign, 1 - copyright certificate for the "work of design".

Doctoral student's contribution to the preparation of each publication. The materials of the following scientific articles were used in the text of the dissertation work:

In the journal included in the Scopus database - "Opcion" (Venezuela):

1. Tazhenova G., Baidaliyev D., Turgunbaeva B., Darmenkulova R., Koshkinbaeva N. Developing Media Competence as a Part of Vocational Training of Would-Be Teachers // *Opción*. – 2019. - Vol. 35, №1. - P. 1019-1035.

Contribution of the authors: the idea of the work, planning and conducting the experiment, data collection and processing – Koshkinbaeva N.; consulting –

Baidaliyev D., Darmenkulova R.; editing of the article – Tazhenova G., Turgunbaeva B.

Scientific publications recommended by the Committee for Quality Assurance in the Field of Science and Higher Education of the Ministry of Science and Higher Education of the Republic of Kazakhstan:

2. Кошкинбаева Н.Р., Саипов А.Б., Жаскиленова А.Е. Көркем-шығармашылық бағыттағы жас педагогтардың бәсекеге қабілеттілік деңгейін анықтау және жетілдіру // Science and life of Kazakhstan. – 2019. - №9(1). – P. 161-166.

Authors' contribution: the idea of the work, planning and conducting the experiment, data collection and processing, writing an article, editing an article – Кошкинбаева Н.Р.; consulting - Саипов А.Б., Жаскиленова А.Е.

3. Жаскиленова А.Е., Кошкинбаева Н.Р. Көркем-шығармашылық бағыттағы мамандықтар студенттерінің жоғарғы оқу орнына бейімделуі және шығармашылықты дамыту мүмкіндіктері // Science and life Kazakhstan. – 2020. - №5(2). – P. 208-213.

Authors' contribution: the idea of the work, planning and conducting the experiment, data collection and processing, writing articles, editing articles - Кошкинбаева Н.Р.; consulting - Жаскиленова А.Е.

4. Жаскиленова А.Е., Кошкинбаева Н.Р. Көркем-шығармашылық бағыттағы педагогтарға деген қоғамдағы сұраныс кезеңдерін анықтау // Science and life of Kazakhstan. – 2020. - №6(2). – P. 189-193.

Authors' contribution: the idea of the work, planning and conducting the experiment, data collection and processing, writing articles, editing articles - Кошкинбаева Н.Р.; consulting - Жаскиленова А.Е.

5. Koshkinbayeva N.R. Advantages and disadvantages of distance learning in training a competitive specialist // Bulletin of the L.N. Gumilyov Eurasian University. - 2021. - №2(135). - P. 133-139.

The author's contribution: the idea of the work, planning and conducting the experiment, data collection and processing, writing, editing - Koshkinbayeva N.R.